

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Stockholm
2017-05-08

Ert dnr
Fi 16-2467

Vårt dnr
2017/058

Remiss angående föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Näringslivets Regelnämnd (NNR) har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

De aktuella föreskrifterna från Finansinspektionen utgör ett led i genomförandet av det fjärde penningtvättsdirektivet. Direktivet ska implementeras genom en ny Lag om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, en proposition (Prop. 2016/17:173) är framtagen med detta syfte. Finansinspektionens föreslagna föreskrifter gäller för samtliga finansiella företag som omfattas av lagförslaget och som står under Finansinspektionens tillsyn. Finansinspektionen framhåller att målet med regleringen är att ett riskbaserat förhållningssätt ska ligga till grund för de framtagna föreskrifterna.

Överimplementering

NNR noterar inledningsvis att FI i avsnitt 1.3 kommer fram till att inga regleringsalternativ finns. NNR uppfattar att det alternativ som FI förefaller ha övervägt är att välja en annan form av reglering än föreskrifter. NNR menar att avsnittet om regleringsalternativ bör handla om hur långt utöver den bakomliggande lagtextens formuleringar som man avser att gå i föreskriftsförslaget. Eftersom utarbetande av föreskrifter handlar om tolkning är det av stor vikt för beslutsfattare i aktuellt ärende att få en bild av åt vilket håll FI rör sig i sin uttolkning av uppdraget.

NNR menar att flera av delarna i de föreslagna föreskrifterna kan tolkas som en överimplementering av den bakomliggande lagen och av direktivet. Exempelvis krävs enligt 6 kap 4 § i föreskrifterna att alla företag som står under Finansinspektionens tillsyn ska ha en centralt funktionsansvarig. Enligt det bakomliggande regelverket ska en sådan funktion finnas när det är motiverat av verksamhetens storlek och art, d.v.s. en proportionalitetsbedömning ska göras. Finansinspektionen har här gjort förhandsbedömningen att det i alla nu och i framtiden verksamma svenska företag är motiverat med en sådan funktion. FI väljer att inte i regelverket lämna utrymme för tolkning med utgångspunkt i en föränderlig verklighet. Detta menar NNR utgöra en överimplementering. NNR noterar i detta sammanhang att FI i remisspromemorian på sidan 6 skriver att det bakomliggande regelverket innebär att företagen ska vidta åtgärder som står i proportion till de risker företagen är utsatta för.

NNR noterar också att FI i 6 kap 9 § föreslår att företag som har fler än 50 anställda ska ha en oberoende granskningsfunktion. FI kommer fram till att enbart storleken på ett företag ska vara avgörande för om den oberoende granskningsfunktionen ska vara motiverad med hänsyn till verksamhetens storlek och art. Att inte låta verksamhetens art spela in i tillämpningen menar NNR utgöra en överimplementering.

NNR noterar att FI i 6 kap 13-16 §§ inför ett system med validering av modeller för riskhantering. Valideringen utgör en tillämpning av det som i lagtexten beskrivs som att företagen ska utvärdera och kvalitetssäkra de modeller man använder. För att beslutsfattare ska ha ett fullgott underlag för beslut om denna valideringsprocess är det nödvändigt enligt NNRs mening att regleringsalternativ beskrivs, och dess konsekvenser. I detta fall är det tydligt att mindre detaljerade och omfattande regleringsalternativ finns.

Konsekvensutredning

När det gäller avsnitt 3.3 Kostnader för företagen finner NNR att beräkningen av kostnader lämnar mycket övrigt att önska. FI skriver inledningsvis att förslaget till föreskrifter endast är ett förtydligande av förslaget till lag och således inte medför några ytterligare kostnader utöver vad som följer av lagförslaget. NNR menar att FI i denna remisspromemoria visar flera exempel på överimplementering som definitivt behöver kostnadsberäknas. Förtydliganden kan nästan alltid göras på olika sätt och beslutsfattaren behöver i dessa fall hjälp med att förstå konsekvenserna av de olika alternativen.

När det gäller de kostnadsberäkningar som faktiskt görs i promemorian finner NNR det överraskande att man kommer fram till en kostnad på 0 kronor gällande flera typer av företag, såsom värdepappersbolag och registrerade betaltjänstleverantörer. Man kommer fram till denna summa på 0 kronor därför att det genomsnittliga antalet anställda i aktuella företag är färre än 50 stycken. De företag som trots detta genomsnitt faktiskt har fler än 50 anställda har uppenbart en kostnad för exempelvis en särskilt utsedd befattningshavare. En storbanks initiala kostnad för motsvarande befattningshavare beräknas till 2 340 000 kronor, en inte oansenlig summa för ett företag med fler än 50 anställda. Detta sätt att hantera sitt utredningsuppdrag gällande kostnader kan inte accepteras av NNR.

Generellt

NNR vill också på ett generellt plan påminna om att även om varje enskild regel kan förefalla motiverad och rimlig så kan den totala massan av regler för en viss bransch bli ett ok som kväver företagen i denna bransch. NNR menar att de olika gransknings- och övervakningsfunktioner som ska införas i enlighet med regelverket måste konsekvensutredas i sitt sammanhang, d.v.s. tillsammans med den rapporteringsskyldighet som redan följer av MifidII. Det finns en överhängande risk för att den totala regelbördan är på väg att bli orimligt tung för branschen. Konsekvenserna och riskerna med detta måste tas under övervägande.

Konkurrens

NNR menar också att överimplementering missgynnar svenska företag i konkurrensen med sina europeiska konkurrenter samt att överimplementeringar måste motiveras och konsekvensbeskrivas på ett ingående sätt i underlagen för beslutsfattandet för att kunna ligga till grund för föreskrifter.

Slutsats

NNR finner att underlaget på inget sätt visat att förslaget är tillräckligt utrett avseende dess konsekvenser samt att andra regleringsalternativ uppenbart finns, men som dock inte är beskrivna. NNR finner därför att underlaget inte är tillräckligt för att ligga till grund för regelgivning.

NÄRINGSLIVETS REGELNÄMND

August Liljeqvist